

43. Els Macabeus: Valentia i fidelitat fins a la mort (1 i 2 Macabeus)

Aquesta és una de les etapes més èpiques i heroiques de tota la Bíblia, situada en l'anomenat període "intertestamentari", aproximadament entre els anys 175 i 134 aC. És una història de resistència al límit, on el poble jueu va haver d'escollir entre la vida còmoda de l'apostasia o la mort gloriosa per la fe.

La crisi va esclatar quan el rei sirià Antíoc IV Epífanes, un governant

fanàtic de la cultura grega, va decidir prohibir per llei la religió jueva. Va ordenar cremar les Escripures, va prohibir el descans del dissabte i, el més greu de tot, va profanar el Temple de Jerusalem instal·lant-hi una estàtua de Zeus i sacrificant porcs a l'altar. Molts jueus, per por o ambició, van cedir, però d'altres es van mantenir fermes.

La rebel·lió va començar en un petit poble anomenat Modín. Un sacerdot ancià anomenat Mataties es va negar a oferir sacrificis pagans i va fugir a les muntanyes amb els seus cinc fills. A la seva mort, el seu fill Judes, sobrenomenat "el Macabeu" (que significa "el Martell"), va prendre el comandament. Amb un exèrcit petit però mogut per una fe ardent, Judes va derrotar els poderosos exèrcits sirians en batalles impossibles, aconseguint recuperar i purificar el Temple de Jerusalem (esdeveniment que es celebra fins avui en la festa de l'Hanukkà). Però més enllà de les batalles, els llibres dels Macabeus recullen testimonis d'una fe esglaiadora. Recordem l'ancià Eleàzar, que va preferir la mort abans que simular que menjava carn prohibida, per no donar mal exemple als joves. I, sobretot, la història dels set germans i la mare. Un a un, els fills van ser torturats i executats davant dels ulls de la seva mare per negar-se a trencar la Llei de Déu. La mare,

amb una fortalesa increïble, els animava a morir amb dignitat, recordant-los que Déu, que els va crear del no-res, els tornaria la vida en la resurrecció. Tots van morir confessant la seva esperança en la vida eterna, deixant una empremta inesborrable en la història de la salvació.

Punts clau segons la Bíblia

- **L'esperança en la resurrecció:** La Bíblia destaca que en aquests llibres apareix de manera claríssima la fe en la resurrecció dels morts. Els màrtirs moren amb alegria perquè saben que Déu és fidel i que la mort no té la darrera paraula. És el pont doctrinal directe cap al Nou Testament.
- **La llibertat religiosa:** La lluita dels Macabeus és un exemple de la defensa de la llibertat de consciència. Ens ensenya que hi ha valors més alts que la pròpia vida biològica i que l'ésser humà ha d'obeir Déu abans que els homes quan aquests imposen lleis injustes.
- **La intercessió pels difunts:** Un passatge fonamental ressaltat per la Bíblia (2 Mac 12) és quan Judes Macabeu ofereix sacrificis pels soldats caiguts en pecat. Aquest text és la base bíblica principal per a la doctrina de l'oració pels difunts i l'existència del Purgatori.
- **El valor del martiri:** El martiri no és una derrota sinó la victòria suprema de l'amor. La mare dels set germans és presentada com un model de fortalesa cristiana, una figura que prefigura la Mare de Déu al peu de la Creu, sostenint la fe del seu Fill.
- **Déu ajuda els humils:** A través de les batalles de Judes Macabeu, la Bíblia subratlla que la victòria no depèn del nombre de soldats ni de la força de les armes, sinó de l'auxili que ve del Cel per a aquells que confien plenament en el Senyor.

Text bíblic

Consulta la font original aquí: **Bíblia Catalana Interconfessional - 1 i 2 Macabeus**

Activitats de Reflexió

1. Comprensió del Text: Quines accions va realitzar el rei Antíoc IV Epífanes per intentar destruir la religió jueva i quin sobrenom va rebre Judes, el fill de Mataties, pel seu lideratge en la batalla?
2. La Resurrecció i la vida eterna: En el martiri dels set germans, la seva mare els animava recordant-los que Déu els tornaria la vida. Per què és aquest relat un "pont" fonamental per entendre la fe en la Resurrecció que Jesús confirmaria segles després?
3. Oració pels difunts: El Llibre dels Macabeus esmenta que es van oferir sacrificis pels caiguts en combat. Què ens ensenya la doctrina catòlica, basada en aquest passatge, sobre la importància de pregar pels fidels difunts i l'existència del Purgatori?
4. Aplicació Catequètica: El vell Eleàzar va preferir morir abans que "simular" alguna cosa que anava contra la seva fe per no donar mal exemple als joves. Per què és important per a un cristià avui ser coherent i donar bon exemple, fins i tot en les coses que semblen petites o privades?
5. Compromís de Fe: Els Macabeus van defensar la seva llibertat religiosa davant de lleis injustes. De quina manera pots defensar els teus valors cristians amb valentia i respecte quan et trobes en ambients on es burlen de la fe o s'imposen modes contràries a l'Evangeli?

[← Torna a l'Inici](#)